

Høring om Meld. St. 33 (2016–2017) - Nasjonal transportplan 2018–2029

Kulturvernforbundet er en paraplyorganisasjon for det frivillige kulturvernet. Vi har i dag 24 medlemsorganisasjoner med til sammen ca. 230 000 medlemmer som har som formål å ta vare på kulturarven vår gjennom dokumentasjon, bevaring og formidling. Kulturvernforbundet samordner saker av felles interesse og fremmer aktuelle saker for myndighetene.

Vi viser til kapittel 11.5.2 Innsats for å hindre forringelse og ødeleggelse av kulturminner og kulturmiljøer som slår fast at det er «et overordnet mål at kulturarven skal bevares som bruksressurs og kilde til kunnskap, opplevelse og verdiskaping». Videre står det at «Etatene skal tilrettelegge for alternativ bruk av kulturminner som de ikke har tjenstlige behov for. Dette kan skje i samarbeid med frivillige organisasjoner og lokale og regionale myndigheter. For kulturminner som er ute av bruk, skal tilrettelegging for allmenn bruk være et mål».

Kulturvernforbundet er glade for at kulturarv er omtalt som en naturlig del av planen. Samferdselsdepartementet er ett av de 3 viktigste departementene i forhold statens ansvar for bevaring, dokumentasjon og formidling av kulturarven. Kulturarven omfatter både tekniske og faste kulturminner som bygninger, fartøy og industri, men også historie, kunnskap og håndverk. Innenfor samferdselspolitikken må en også ivareta samferdselshistorien.

De organisasjonene som er viktige for denne komiteen er de som tar vare på de bevegelige kulturminnene og samferdselshistorien:

- **Landsforbundet av Motorhistoriske kjøretøyklubber** (150 klubber med 53 000 medlemmer)
- **Museumsbanerådet** (11 jernbaner/foreninger med 300 frivillige)
- **Norsk Jernbaneklubb** (14 klubber med 2000 medlemmer)
- **Rutebilhistorisk Forening** (12 lokalavdelinger med 1800 medlemmer)
- **Skipsfartshistorisk selskap** (7 lokalforeninger med 1700 medlemmer)
- **Norsk Forening for Luftfartøyvern** (Nytablert i 2016)
- **Norsk Fyrhistorisk Forening** (venneforeninger for fyr langs hele kysten)

Våre medlemsorganisasjoner dokumenterer, bevarer og videreformidler en viktig del av Norges historie. De innehar og viderefører viktig kunnskap om samferdselshistorien, både teknisk kunnskap, men også om sysselsetting, transport og bosettingsmønstre, og betydningen av alt dette. Våre medlemsorganisasjoner og lokalavdelinger samarbeider tett med lokalt næringsliv og er en svært viktig bidragsyter til den lokale turistnæringen flere steder i landet. De lager verneplaner for sine områder og sikrer vedlikehold og bruk av kulturminner som er ute av ordinær drift.

I motsetning til tilsvarende organisasjoner, som Fortidsminneforeningen, Norsk Forening for Fartøyvern og Forbundet Kysten, mottar ingen av de nevnte organisasjoner noen form for offentlig grunnstøtte. Norges kulturvernforbund viser til dokumenterte resultater av en god ledelse og effektiv administrasjon av de frivillige organisasjonene. Beregninger vi har gjort viser at for hver krone satt inn i ledelse og prosjekt i det frivillige kulturvernet får vi minst 10 ganger igjen i form av frivillig innsats. **Det er med andre ord en svært gunstig investering som vil bidra til at organisasjonene kan bidra til å nå målene som er skissert i Transportplanen kapittel 11.5.2.**

For å oppnå dette, kreves det følgende fra politisk hold: en reell **anerkjennelse** av innsatsen de frivillige organisasjonene gjør for å ta vare på kulturminnene og samferdselshistorien, en **tilrettelegging** for at de frivillige organisasjonene kan ta vare på denne delen av kulturarven og en **samordning** mellom departementene for å sikre en helhetlig politikk.

Nasjonal Transportplan angir langsiktige planer, mens den konkrete gjennomføringen nedfelles i de årlige statsbudsjett. Det er derfor viktig at målene som står i Transportplanen følges helhetlig opp i de årlige statsbudsjettene med gode økonomiske rammebetingelser for kulturvernorganisasjonene. Kulturvernforbundet gjentar forslaget som vi tidligere har fremmet både i brev og i budsjettøringer om å ta inn en ny post 75 under kapittel 1300, med 6 millioner kroner i driftstøtte til disse organisasjonene. Det må også legges til rette for en bedre prosjektfinansiering via Kulturminnefondet. I tillegg må de kulturverntiltak som er innarbeidet på de ulike områdene i samferdselssektoren videreføres.

Med vennlig hilsen

Jørg Eirik Waula

Styreleder

Toril Skjetne

Generalsekretær